

Szabó Károly
Allianz Bank Zrt.
Karoly01@gmail.com

ÚJ ELJÁRÁS A MAGÁNSZEMÉLYEK KOMPLEX VAGYONVÉDELMEBEN

Absztrakt

A rendszerváltást követően egyre nagyobb jelentőséggel bír a magánvagyon megbízás alapján történő védelme. A felesleges költségterhek elkerülése végett meg kell határozni a megbízók felé a biztonságos életvitelhez szükséges magatartási szabályokat is. Ha a vagyonzvédelmi szakember elkészítette a környezet bűnügyi fertőzöttségének vizsgálatát, a védendő vagyon meghatározását, a megbízó és családtagjának fenyegetettség szintjét, a kockázatok feltárása szerinti rezsimszabályokat, a biztosítói elvárásokat, ténylegesen elkezdődhet a személy- és vagyonzvédelmi rendszer megtervezése. Segítségét kell adni a Megbízónak abban, hogy az esetlegesen bekövetkezett rendkívüli eset során milyen kötelezettségei és jogai vannak az eljárás során. Folyamatos kapcsolatot kell tartani a Megbízóval annak érdekében, hogy a komplex vagyonzvédelmi rendszere minden esetben biztosítsa a mindenkori anyagi helyzetének és a családtagjai élethelyzetének megfelelő biztonságot. Cikkemmel új gondolatokat kívánok ébreszteni, melyek talán elősegítik a vagyonzvédelmi szakma fejlődését, megújodását.

The commission-based protection of private property has had an ever greater importance since the political transformation. In order to avoid the unnecessary costs also the behavioral rules necessary for safe life management have to be defined for the principals. If the property protection expert executed the criminal contamination analysis of the environment, the definition of the property that shall be protected, the level of endangeredness of the principal and its family members, the regime rules according to the disclosure of risks and the insurance expectancies, the planning of the personal –and property protection system can actually be started. The Principal shall be informed regarding its liabilities and rights during the procedure in case of an occasional extraordinary circumstance. A continuous contact shall be kept with the Principal in order that its complex property protection system could in every case ensure the safety suitable for the Principal's prevailing material status and its family members' life situation. With my article I wish to awaken new thoughts that might promote the development and renewal of the property protection profession.

Kulcsszavak: eljárás, tanácsadó, rezsím, mindenkori, komplex ~ procedure, counselor, regime, prevailing, complex

Mint minden gazdasági vállalkozásban, a biztonságtechnikai üzletágban is a profit nélkülözhetetlen. A piacszerzés, a fennmaradás, az elismertség vágya a hajtóerő ebben a speciális üzletágban is.

Speciális, hiszen a megbízó félelmére, vagy kárvallására épít, kihasználva a nemkívánatos társadalmi torzulásokat. Természetesen ez önmagában nem baj, hiszen van más szakterületen is példa arra, hogy a negatív hatásokra épül egy üzletág. Ilyen például a nyugati orvoslás is, ahol a betegség gyógyítása a fő cél, a betegség megelőzése másodlagos szerepet kap.

Véleményem szerint a vagyonvédelmi szakma bizonyos fokig ellentmondásban van a megbízói oldallal. Ez az ellentmondás két egyszerű és ellentétes érdekrendszeren nyugszik. A megbízói oldal félelme ütközik a vállalkozás keretében működő vagyonvédelmi tevékenység profit központúságával. A félelem és annak menedzselése természetes dolog. Minden ember, aki fél valamitől, ha nem is mindent, de sokat megad a nyugalmának megszerzésére. Ha a védelmet más szakértelmére kell alapozni és megvalósítani, a félelemben levő ember a szakértő által nagy mértékben befolyásolható, ha úgy tetszik kihasználható lesz.

Továbbá:

Minden védelmi alrendszert telepítő vállalkozás – természetesen – profit centrikus. A megbízó viszont nem a vagyonvédelem szakértője, így ellenérdekeltség jöhet – és tapasztalatom szerint – jön létre a megbízó és kivitelező között. Addig, míg a megbízónak az érdeke a saját biztonságának megteremtése, addig a megbízott érdeke a megbízóin túl, a minél több eszköz és bonyolultabb, vagy bonyolultabbnak látszó rendszer értékesítése, hiszen a vállalási ár, döntően az előzőek mennyiségétől és komplikáltságától függ.

Az alrendszerek telepítői nem egy vállalkozást alkotnak, így a rendszerek nem épülnek egymásra, nem a szakmai elvárásnak megfelelően támogatják egymást, nincs meg a komplexitás.

A rendszerek telepítését nem a telepítőktől független szakember kíséri figyelemmel, így szakmai hibák jöhetnek létre, melyek csak a rendkívüli esemény bekövetkeztekor derülnek ki.

A megrendelő nem kap információt a szükséges biztonsági magatartási szabályokról.

Nincs nyomon követés az átadás után. A rendszerek így nem tükrözik a technikai fejlődést, nem igazodnak a megrendelő vagyoni helyzetében bekövetkező változásokhoz, a családtagok életkorához, a lakókörnyezet bűnügyi helyzetének változásához, a biztosítási szerződés-feltételekhez.

Csak a vagyonvédelmet, és esetlegesen a tűzvédelmet tartja szem előtt a biztonsági szakember. A háztartási balesetek bekövetkezésének minimalizálása, a gyermekek életkorából fakadó, illetve a családtagok életkorbeli változásából adódó, nem kívánt események kiküszöbölése feladatát kell, hogy képezze a mai kor biztonsági tanácsadójának.

1. BEVEZETÉS A MAGÁNSZEMÉLYEK VAGYONVÉDELMÉNEK ÚJ ELJÁRÁSRENDJÉBE

Az előszóban vázolt anomáliákra kívánok rávilágítani, és felvázolni egy eddig új eljárásrendet, amely alkalmazásával elérhető, a vagyonvédelemhez nem szakszerűen értő megrendelő életviteléhez, anyagi helyzetéhez, a kor technikai színvonalához állandóan igazodó vagyonbiztonság megteremtése és fenntartása. Nem kívánom részletezni a vagyonvédelem szervezésének klasszikus menetét, hiszen ezen az alapon nyugszik maga a szakmai munka.

A hangsúlyt az újszerűsége helyezem. Ennek, az eddig nem szokásos eljárásnak a lényege röviden a következő:

1. A megbízó megbízást ad a független biztonságsszervezőnek, családi házának komplex védelmi rendszerének kialakítására.
2. Nagyon komoly előkészítő munkára van szükség, a környezet bűnügyi fertőzöttségének vizsgálatával, az áldozattá válás ok-okozatainak feltárásával.

3. A megbízóval folytatott megbeszélés alatt feltárássra kerülnek a család napi szokásai.
4. Meghatározásra kerülnek a család védeni kívánt vagyontárgyai, ingóságai. Ebből kiindulva meg lehet határozni a védeni kívánt érték összességét, amiből a biztosítóra áthárított kockázat nagysága alapján, meg lehet határozni a védelmi szinteket, melyekből a védelmi rendszereket, illetve azok minimális védelmi szintjét.
5. Meg kell találni a jogszabályi és szakmai ajánlások mellett a mechanikai, elektronikai védelmi rendszerek, és ha szükséges az élőerős védelem közti szinergiát. Ha az elektronikai jelzések távfelügyeleti rendszerbe futnak be, a kivonuló szolgálat mindenképpen élőerős védelemnek tekinthető, hiszen a megbízó őrzés-védelmét szolgálja. A megrendelő családtagjainak életkorát, testi, szellemi képességét figyelembe véve meg kell tenni az alapvető balesetvédelmi javaslatokat is. Pl. a gyerekeket, nagymértékben veszélyeztetik a nagyméretű üvegfelületek, a könnyen hozzáférhető gyógyszer vagy háztartási vegyszer-szekrények, míg egy idős ember védelmét akár egy mobil és/vagy telepített támadásjelző berendezés növelheti.
6. Az előzőek ismeretében meg lehet keresni a megrendelő igényeit maximálisan kielégítő telepítő cégeket úgy az elektronikai, mint a mechanikai rendszerek tekintetében. A beérkező ajánlatok közül, a független biztonsági szakértő kiválasztja az elvárásoknak is megfelelő, legjobb ár érték aránnyal rendelkező ajánlatokat, amiket szerződésre javasol a megrendelőnek. Fontos, hogy már ezt a fázist elérve, meg legyenek határozva a család tagjaira érvényes, ajánlott magatartási szabályok, és ezek el is legyenek fogadtatva – lehetőleg aláírt „Házi biztonsági rendszabályok” formátumban. Erre azért van szükség, mert jelentős költségmegtakarítás érhető el a vagyonvédelmi rendszer kivitelezésében az ésszerű magatartási formák meghatározásával és alkalmazásával. Másrészt meg kell tudni, melyek azok a magatartási szabályok, melyeket a család nem akar vagy nem képes betartani. Így, ezeket a biztonsági eljárásokat, technikai eszközökkel kell helyettesíteni.
7. A kivitelezési munkálatokat a független szakértő menedzseli, és ezzel párhuzamosan:
 - a. Elmagyarázza, betanítja az ajánlott magatartási szabályokat, melyek a vagyonvédelmi rendszereket kiegészítve, biztosítja a kockázatok csökkenését.
 - b. Megkeresi a lehető legjobb ár/érték aránnyal bíró őrző védő tevékenységet nyújtó vállalkozást, illetve kivonuló szolgálatot.
8. A kivitelezési munkálatok végeztével a független szakértő közreműködik az átadási eljárásban. A rendszerek átadását megelőzően el kell magyarázni a telepített rendszerek kezelését, a biztonsági rendszerek egymásra épülését.
9. Nagyon fontos, hogy itt még nem fejeződik be a független tanácsadói tevékenység. A szakember az ügyféllel folyamatosan – a megbízási szerződésének időtartamáig – kapcsolatot tart, az állandó, és a lehető legmagasabb vagyonvédelem fenntartása érdekében.

AZ ÚJ ELJÁRÁS, MINT MEGBÍZOTT VÁLLALKOZÁS ERŐSSÉGE, GYENGESÉGE

Megbízotti SWOT-analízis

<p style="text-align: center;">ERŐSSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kielégíthetetlen igényű piac 2. Új szolgáltatás 3. Teljesen szabad piac, nincs konkurencia 4. Kicsi beruházási szükséglet 5. Alacsony szervezeti felépítés 6. Fokozatos, a piacszerzés ütemének megfelelő cégnövekedés 7. Kicsi szervezet, kicsi belső bürokrácia, nagy rugalmasság 	<p style="text-align: center;">GYENGESÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Új szolgáltatás, amit fel kell építeni, nagy marketing 2. A szolgáltatás díját nem bírja el a kivitelező cég, legfeljebb egy részét 3. Többlet költség a megbízónak 4. Kicsi szervezet miatt nincs mód team munkára, véleményütköztetésre
<p style="text-align: center;">LEHETŐSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A latens piaci igényeket fel kell éleszteni 2. Vagyonvédelmi cégek közül a megbízhatóak favorizálása 3. Karter, holding, franchise szerződések lehetősége 4. Óriási ismereti tőkefelhalmozás. Új üzleti lehetőségek 5. Óriási szakmai tapasztalat gyors megszerzése. 6. A piaci igények állandó monitorozása. 	<p style="text-align: center;">FENYEGETETTSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Megbízó nem érti, amit a szakember mond 2. Megbízó bizalmatlansága 3. Cégek ellenérdekeltsége 4. Megbízási szerződések a kezdeti szakaszban kizárólag ajánlással 5. Bírálatkor nem az ár dönt, hanem a legkedvezőbb ajánlat. Ezt el kell fogadtatni.

AZ ÚJ ELJÁRÁS ERŐSSÉGE, GYENGESÉGE A MEGBÍZÓI OLDALRÓL

Megbízói SWOT-analízis

<p style="text-align: center;">ERŐSSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Van egy biztonsági tanácsadóm” a pénzügyi tanácsadóm mellett. 2. Megkapom a biztonsági magatartási szabályokat is, mely a rendszer egyik eleme, így a szinergia jön létre. 3. Bármilyen biztonsági (vagyonvédelmi) kérdéssel egy embert kell hívnom. 4. Sőt, a biztonsági tanácsadóm keres, ha valami újdonság van, vagy új bűnözési szokás. 5. Csak egy ember előtt kell kitérülköznom a magánvagyonom tekintetében. 6. Az esetleges plusz költség megtérül, hiszen többletszolgáltatást kapok, a kivitelezők nem sodornak túlköltekezésbe. 7. Csak egy emberrel kell tárgyalnom az egész biztonsági projekt alatt. 	<p style="text-align: center;">GYENGESÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Első látásra bizalmatlanság, új szereplő a rendszerben 2. Költségtöbblet, 3. Miért hagyjam ott a megszokott kivitelezőmet?
<p style="text-align: center;">LEHETŐSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bármikor, bármilyen biztonsági kérdéssel egy emberhez kell fordulni 2. Gyors, rugalmas szolgáltatás Pl. nagyobb összeget kell a bankba vinnem, azonnal van egy szakember 	<p style="text-align: center;">FENYEGETETTSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A biztonsági tanácsadóm csődbe megy 2. A biztonsági tanácsadóm visszaél a bizalmammal.

2. FELTÁRÓ SZAKASZ

2.1. FELTÁRÓ SZAKASZ AZ ÜGYFÉL SZEMSZÖGÉBŐL

A LAKÁS PARAMÉTEREI

Az ügyfél, családja lakhelyül egy Budapest melletti, kertvárosi környezetben épített egy családi házat, mely a következő szintekből, és helyiségekből áll:

Szuterén

- 2 gépkocsibeállású garázs
- Kerti szerszámos tároló
- Közlekedő
- Háztartási eszköz és kazán helyiség
- Tároló
- Lépcsőház
- Uszoda tér (öltöző, WC, szauna, bár)

Földszint

- Nappali-étkező
- Uszoda
- Szivar-szoba
- Könyvtár
- Mozi
- Fürdő + WC
- Terasz

Tetőtér

- Hálószoba + gardrób + WC, zuhanyzó
- Gyerekszoba1 + WC, zuhanyzó + gardrób + szoba
- Gyerekszoba2 + WC, zuhanyzó + gardrób + szoba
- Vendégszoba + WC, zuhanyzó + gardrób + szoba

A CSALÁD TAGJAI:

Férj

Feleség (kismama),

5 éves gyerek,

A SZÜLŐK FOGLALKOZÁSA (NEM MŰSZAKIAK!)

A férj ügyvéd, magán praxist végez.

A feleség vállalati jogász, alkalmazott.

A LAKÁSBAN TÁROLT ÉRTÉKEK, INGÓSÁGOK

Az általános, de csúcskategóriás berendezési tárgyakon túl, a következő értékek lesznek elhelyezve:

Készpénz, kb. 500 000 Ft értékben.

Ékszerek, ruházati kiegészítők, kb. 2,5 MF értékben.

„Napóleon” aranyérmék, 20 MF értékben.

Bankkártyák, hitelkártyák.

1 db. A8-as Audi.

1 db. A3-as Audi.

20-25 palack muzeális értékű bor, 2 MF értékben.

A részletes, teljes körű, bizalmas információkat is tartalmazó tényfeltáró megbeszélésen a következők kerültek pontosításra:

Amennyiben idegenek betörnének a lakásba, a keletkezett anyagi káron túl – amit természetesen vagyonbiztosítás kompenzál -, sokkal nagyobb problémát jelentene a pszichés terhe-

lés. A család nehezen tudná elviselni, hogy az intim szférájukat, az OTHON külvilágtól való zártságát betörők megzavarnák, illetve feltörnék. Ezt a lelki terhet - a jelenlegi anyagi lehetőségeket figyelembe véve – gyakorlatilag csak költözéssel tudnák enyhíteni.

Évente 2-3 partit fognak adni. Ezek a rendezvények nyáron történnek megrendezésre, más-más célzattal, így más-más vendégkörrel.

Egy parti, a család barátainak kerül megtartásra. Ide csak felnőttek érkeznek meghívóval. A család által mindenki ismert. A rendezvényt parti-szerviz rendezi meg. A parti színhelye a kert, a nyitott uszoda, és a lakás földszintje, illetve a pince. A rendezvény célja a kötetlen szórakozás, pihenés, uszoda használata. A rendezvény 18 órától 05 óráig tart.

Egy parti, a férj kiemelt ügyfeleinek. Ide természetesen szintén csak felnőttek érkeznek, meghívóval. A család számára nem mindenki ismert. A meghívott ügyfél hozhat egy kísérőt is. A rendezvényt parti-szerviz rendezi meg. A parti színhelye a kert, a nyitott uszoda (mint dekoráció), és a lakás földszintje. A rendezvény célja az üzleti kapcsolatok ápolása. A rendezvény 18 órától 02 óráig tart.

Egy parti, a gyerekek névnapja alkalmából, mint baba-zsúr. Ide csak gyerekek érkeznek (a szülők, ha akarnak, maradhatnak). A rendezvényt parti-szerviz rendezi meg. A parti színhelye a kert, és a lakás földszintje. A rendezvény célja a gyerekek ünneplése. A rendezvény 10 órától 16 óráig tart.

A fentebb ismertetett 3 partin túl, a férj 2-3 havonta találkozni kíván a szűk baráti körével a lakásban. Ezt a találkozót a férj szervezi, parti-szerviz hozza az ételt. A rendezvény során boros pince, és a szivarszoba kerül használatra, és természetesen a lakás földszintje.

A fentebb ismertetett 3 partin túl, a feleség 2-3 havonta találkozni kíván a szűk baráti körével a lakásban. Ezt a találkozót a feleség szervezi, parti-szerviz hozza az ételt. A rendezvény során a könyvtárszobát és természetesen a lakás földszintjét használják.

A család évente két hosszabb időt tölt házon kívül, amikor pihennek. A nyári hónapokban 2 hetet nyaralnak külföldön, és általában januárban pihennek egy hetet valamelyik európai sí terepen.

Sem a férj, sem a feleség nem hoz haza munkát a munkahelyről. Így, szigorúan bizalmas információk, iratok, egyéb információhordozók nincsenek a lakásban. Az otthoni számítógépükkel soha nem kapcsolódnak fel a munkahelyi munkaállomásra. Munkamegbeszéléseket, munkával kapcsolatos fontos döntéseket nem hoznak a lakásban, illetve a lakás vezetékes telefonján nem folytatnak ilyen jellegű beszélgetéseket.

A lakásból a házaspár nem egy időben indul a munkahelyére. Mindketten a saját gépkocsijukat használják utazásra. Tömegközlekedéssel nem járnak. A férj minden reggel 8 órakor, a feleség 7 órakor indul, és 20 órakor illetve 16 órakor érkezik.

A gyerekekre babysitter vigyáz, illetve hozza-viszi a bölcsődébe, óvodába, iskolába. Ez a személy végzi egy személyben a főzést, bevásárlást, takarítást.

Gyakorlatilag a lakás üres 8-11 és 13-16 óra közti időszakokban. Illetve 16 órától egy nő és egy gyerek tartózkodik otthon egyedül.

A telekre és a szuterénben levő szerszámoskamrába még egy főnek kell tudni bejönnie, aki a kertet gondozza.

A férj, a feleség határozottan kijelentette; nincs tudomásuk arról, hogy a családnak a magánéletben, vagy a munkahelyi kapcsolatban haragosa, rossz akarója lenne, fenyegetéseket nem kaptak. Ugyanezt kijelentette a kertész és bébiszitter is azzal a kiegészítéssel, hogy a magánéletük rendezett.

2.2. AZ ÜGYFÉL ELVÁRÁSAI, A BIZTONSÁGI TANÁCSADÓVAL SZEMBEN

1. Foglalja össze a magatartási szabályokat a vagyon és élet védelme érdekében.
2. Koordinálja az ingatlan komplex védelmi rendszerének kiépítését a pályáztatástól a használatba-vételig.

3. A kiépített rendszer feleljen meg a MABISZ és a kor technikai követelményének.
4. Mivel hosszú távú, határozatlan idejű szolgáltatási szerződést köt a megbízó a biztonsági tanácsadóval,
5. A tanácsadó folyamatosan figyelje a lakókörnyezet bűnözési statisztikáját, elemezze azokat, és tegyen javaslatot a rendszerek megfelelése érdekében, szolgáltatasson döntési információt az esetleges átépítés, korszerűsítéssel kapcsolatban.
6. A tanácsadó folyamatosan figyelje a technika fejlődését, és szükség esetén tegyen javaslatot a legkorszerűbb védelmi rendszer elérése érdekében.
7. A tanácsadó prioritással kezelje a család biztonsággal kapcsolatos kéréseit.
8. A kiépítésre kerülő elektronikus vagyónvédelmi rendszer legyen a funkcionalitáson és szakszerű kiépítésen túl:
 - a. Diszkrét, rejtett.
 - b. Felhasználóbarát, nem műszakiak is könnyen kezeljék.
 - c. Meglepetésszerű a trendiekhez képest.
9. A mechanikus vagyónvédelmi rendszer legyen:
 - a. Diszkrét.
 - b. Ha nem lehet rejtett, akkor elegáns, tekintélyt sugárzó.
10. Általában nem a legkisebb ár, hanem a legjobb ár / érték arány illetve, összességében a legkedvezőbb ajánlattevők nyerjék el a kivitelezési munkálatokat. A vagyónvédelmi rendszerek kivitelezése legyen szinkronban a lakás készültségi fokával, és a használatbavételi engedély megkapásával kerüljön átadásra.
11. Amennyiben a megbízó sértetté válik, legyenek összefoglalva jogai és kötelezettségei az elkövető elfogása illetve, a megbízó alkotmányos jogainak védelme érdekében.

2.3. FELTÁRÓ SZAKASZ A BIZTONSÁGI TANÁCSADÓ SZEMSZÖGÉBŐ

A lakás Budapest kertvárosában épül. A vagyónbiztonsági kockázat már az építkezés során csökkenthető. Olyan kivitelezőkkel kell szerződést kötnie a megbízónak, melyek alkalmazottjai leinformált, megbízható, munkavállalók, bejelentett és stabil munkavisztonnyal rendelkeznek.

A megbízó új lakóként kerül a lakókörnyezetbe, a szomszédok jelentős része is betelepült családok. Ebből következik, hogy jelentős védelmi magatartás nem várható el a szomszédoktól, a másik vagyónának megvédésével kapcsolatban. Azon túl, hogy nem ismerik egymást a lakók, az általános közönyre, bizalmatlanságra is számolni kell, nem úgy, mint egy több éve évtizede, egy zárt közösséget alkotó lakóknál.

A lakókörnyezet egyébként rendezett, kulturált. Budapest XVII. Kerületéhez közel esik. Látszik a lakókon és az építetőkön az anyagi biztonság megléte. Az utca rendezett, kivilágított. Az ingatlanon épülő építmény tájolása olyan, hogy a bejárati ajtót az utcafrontról lehet látni. Az épület nagy üvegfelületei az utcáról nem láthatóak, sőt, funkciójából eredően további belátás-korlátozásokat kívánnak a tulajdonosok alkalmazni örökzöld növényzettel, illetve átláthatatlan kerítéselemekkel.

Az előzőekből következően, a budapesti bűnözési magatartásokra lehet itt is számolni. A vagyónelleni bűncselekmények fordulnak elő leginkább. Budapesten 2008-ban 4361 vagyónelleni bűncselekményt követtek el 10000 lakosra számítva. A XVII. Kerületben ez a szám 2452/1000000 lakos. A kerületben polgárőrség is működik.¹

A környékre jellemző lopási módokat elemezte a független biztonsági tanácsadó, és a következőket állapította meg:

¹ Igazságügyi és rendészeti Minisztérium, Büntetőpolitikai Főosztály, Statisztikai és Elemzési Osztály / <http://crimestat.b-m.hu/EgyebTerkepek.aspx>

Öt esetből kétszer éjszaka törtek be úgy, hogy a család az emeleten aludt. Egy esetben a bejárati ajtó világítóablakán hatoltak be a lakásba úgy, hogy az ablakkereten átmenő kilincset kívülről egy vésővel megnyomták, és a kilincsszerkezetet elforgatva, a nyíló ablakon bemásztak. Ez az eset további érdekességgel is szolgált. A behatoló a lakást pár perc alatt úgy kutatta át, hogy mindent precízen visszatett a helyére, és az ablakon kiférő értékeket kiadta társának, majd ugyanezen az úton távozott az épületből, és az ablakot visszazárta. A tulajdonos reggel semmit nem vett észre először, csak néhány óra elteltével döbbsent rá a történetekre. Tüzetes vizsgálat derítette fel a behatolás mikéntjét. Másik esetben a fürdőszoba ablakon hatoltak be, és azon adták ki a mozdítható értékeket. Az ablak kicsi méretű volt, 2 m feletti magasságban, de szellőztetés miatt nyitva volt.

Két esetben nappal törtek be úgy, hogy kihasználva a környék állandó mozgását, építkezésre és költözésre utaló mozzanatait, bútorszállítóval gyakorlatilag a teljes lakást ellopták.

Egy esetben, az egy éve álló építkezés, félig kész házából lopták el a beépített épületgépeszeti berendezéseket, nyílászárókat.

A lopások elemzése révén az a következtetés vonható le, hogy azt követően történtek a lopások, mikor a környéken egy építkezés befejeződött, és az ott dolgozó munkások nem jöttek többé. Továbbá két esetben a betörők munkáját segítette, hogy az építkezést magas, átláthatatlan paravánnal takarták el a külvilágtól, így még látni sem lehetett semmit.

A környéken 5-6 óránként elindul egy riasztórendszer külső hangjelzése, ami néhány perc után leáll. Távfelügyeleti munkatársat nem lehet látni, illetve a lakók közönye miatt nincs meg a közösségi vagyónvédelem.

A KÖRNYÉKRE JELLEMZŐ BETÖRÉSES LOPÁSOK ÉS AZ ALKALMAZOTT BEHATOLÁSVÉDELMI RENDSZEREK KÖZTI ÖSSZEFÜGGÉS:

	Lopás 1	Lopás 2	Lopás 3	Lopás 4	Lopás 5
Napszak	Éjszaka	Éjszaka	Nappal	Nappal	Nappal
Elektronikai riasztó rendszer	Van (kikapcsolva)	Van (kikapcsolva)	Van (aktív)	Nincs	Nincs
Távfelügyelet	Nincs	Van	Nincs	Nincs	Nincs
Mechanikai védelem	Fólia az ablakon, zár védte- len	Fólia a nyitott ab- lakon	Roncso- lások ajtó- nyitás	Álkulcs	Egyik ablakkeret nincs beépítve

3. BIZTONSÁGI STRATÉGIA

A család élet- és vagyónvédelmének megszervezése, kialakítása, fenntartása, nyomon követése érdekében a vagyónvédelmi rendszerszervezőnek komplex feladata van. Ehhez a komplex feladathoz a mai kor követelményének megfelelően a család élethelyzetének vizsgálatán túl, a család életkorát is figyelembe kell venni.

1) Az élet- és vagyónvédelem érdekében megfogalmazott magatartási és eszközalkalmazási szabályok betartása.

2) Mivel az épületre az utcafrontról a rálátás korlátozott, így a kültéri világítás kiemelt szerepet kap, kiegészítve videó megfigyelőrendszerrel. Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a magáningatlan figyelését végző kamerarendszer ne „lásson” a közterületre, a személyiségi jogok fenntartása érdekében.

3) Kiemelkedő hangsúlyt kap a mechanikai védelem, mégpedig rejtett és látványos megoldással egyaránt (biztonsági fólia, kovácsoltvas rácsok, korlátok, faborítású ajtók, székek stb.) Nagy gondot kell fordítani a szuterénben levő szerszámoskamra védelmére is, annak érdekében, hogy a tolvaj ne onnan szerezze be az épületbehatoláshoz szükséges eszközeit. A nagy és sokszámú üvegfelület miatt (is) ajánlatos az összes héjazaton levő ajtó- és ablakkilincsek, pántok pótlólagos biztosítása.

4) Az elektronikus vagyónvédelmi rendszer legyen felhasználóbarát, bővíthető. Részai legyenek modernizálhatóak. Az érzékelők legyenek rejtettek, meglepetésszerűek, a megszokottól eltérőek. (pl. Taposószőnyeg, sönt-zár, álszekerény alkalmazása stb.)

5) Több széf telepítése az értékek dekoncentrációjának megvalósulása miatt, nem elfeledve a gépkocsi szervizkulcsok védelmét, melyeket szintén páncélszekerényben kell tárolni.

6) Vegytinta alkalmazása a muzeális borok jelölésére.

- 7) Részletes fotókat, leltári számokat tartalmazó házi leltár készítése. Nem elfeledkezve a házi leltár naprakésszé tételéről, és biztonságos tárolásáról.
- 8) Több napos távollét esetén gondoskodni:
 - Postaláda rendszeres ürítéséről,
 - Ingatlanon belüli és kívüli közlekedési utak takarításáról,
 - Ingatlanon belüli, megtevesztő tevékenységről (pl. rádió bekapcsol, világítás bekapcsol, motoros redőny mozzgat stb.)
- 9) A postaládát TILOS felcímkézni a tudományos fokozat, foglalkozás megjelölésével.
- 10) Üzenetrögzítőre TILOS olyan tartalmú információt mondani, amiből következtetni lehet a családtagok hollétére.
- 11) A bejárati ajtó közelében, belül, ne legyen tárolásra alkalmas bútor, a tetején történő kulcstárolás elkerülése végett.
- 12) Mobiltelefon első gyorsívó gombja a 112 legyen.
- 13) Legalább két szolgáltatóval kössünk távfelügyeleti szerződést.
- 14) A sok belső üvegfelületeket is főlíazzuk a balesetek elkerülése végett.
- 15) Óvjuk a gyerekeket a családi patika biztonságos tárolásával.
- 16) Óvjuk a gyerekeket a tisztító- és takarítószeres biztonságos tárolásával.
- 17) Járó motorral ne hagyjuk a gépkocsinkat felügyelet nélkül.
- 18) Éjszaka, a család otthon tartózkodása alatt is aktiváljuk az elektronikus riasztórendszert, az életvitelüknek megfelelően.
- 19) Hazaérkezéskor, a garázsajtó nyitásakor ne legyen az egész ház elektronikus védelmi rendszere inaktív.
- 20) Legyen legalább két telefonrendszer a lakásban, úgymint GSM és vonalas.

4. VAGYONBIZTOSÍTÁS

Az ingatlan biztosítását felvállaló biztosító-társaság betöréses lopás- és rablásbiztosításra vonatkozó feltételrendszere az elsődleges támpont az elektronikus behatolásjelző, és a mechanikai védelmi rendszer telepítésénél illetve kivitelezésénél.

Minden biztosító társaság kialakította a saját követelményrendszerét, amely alapjaiban a MABISZ ajánlásokon nyugszik, de nem egy esetben attól lényegesen eltérő elvárásokat is tartalmaz. Ezt az elvárás rendszert ismernie kell a rendszertervezőnek és a kivitelezőnek egyaránt.

Amennyiben a Megbízó vagyonelleni bűncselekmény áldozatává válik, a biztosítói kártérítés kifizetésének feltétele, hogy a Megbízó vagyonkockázatát csökkenteni szolgáló vagyonvédelmi rendszer mennyire támaszkodik a biztosító társaság előírásaihoz.

A megbízó az Allianz Hungária Biztosító Zrt.-vel kíván szerződni lakásának illetve vagyónának biztosítására. Ezért, az Allianz Hungária Zrt. Feltételrendszerét kell górcső alá venni. Meg kell vizsgálni a vagyonvédelmi rendszerszervezés tekintetében az otthonbiztosítási szerződési feltételei között a betöréses lopásra vonatkozó részeket. Tisztában kell lenni a biztosítási összeghatárokkal, valamint az egyes védelmi szintek követelményeivel.

5. MINŐSÍTŐI, DÖNTÉSHOZÓI SZAKASZ

Az elvárások meghallgatását, és biztonsági tényfeltárást követően az előkészítés során, a biztonsági tanácsadó a vagyonvédelmi rendszereket kiépítő vállalkozásoknak bejárást tart az építkezésen, és a megbízó érdekeit figyelembe véve felkéri őket, hogy a bemutatott lakásra adják be rendszerterveiket. Erre az időre meg kell tervezni, és le kell modellezni az ajánlott magatartási szabályokat.

A bejárást követően a biztonsági tanácsadó felkéri a megjelenteket, hogy írásban nyilatkozzanak arról, hogy részt kívánnak venni az épülő lakás biztonságtechnikai kialakításán.

- A nyilatkozat tételre időpontot kell meghatározni, időt hagyva az alapos és megfontolt döntésre.
- A nyilatkozatot követően a biztonságszervező felkéri a szakcégeket ajánlataik megtételére, amelyeket a biztonsági szakértőnek kell átadni.
- A beadott pályázatok értékelése, figyelembe véve a szakmai elvárásokat, a Megbízóérdekeit és elképzeléseit. Nem szabad abba a csapdába esni, amely az olcsóság tüskéivel van kibélelve. Szakítani kell azzal a hagyománnyal, amely hazánkban kialakult, miszerint az ár a döntő a rendszerek kialakításánál. Divatos kifejezéssel élve, összességében a legkedvezőbb ajánlatot kell elfogadni. Egy gyenge rendszer csak a biztonság látszatát adja, és csak idő kérdése a rendkívüli esemény bekövetkezése. Itt is meg kell találni azt a harmonikus kapcsolatot az ár és érték között, amely a lehető legnagyobb védelmet nyújtja, egy optimalizált költség mellett.
- Előzőeket követően, minden pályázó vállalkozás, írásban megkapja a döntést arról, hogy ki nyerte el a kivitelezési munkálatokat. A döntésben nem kell indokolni a döntést alátámasztó okokat! Kiemelten fontos, hogy a tanácsadó tanácsot ad, koordinál, javaslatot tesz. A döntés a Megbízóé, hiszen a saját vagyonának védelméről saját maga dönt. Más személy, akár jogi, akár magán, nem kérhet fel egy vállalkozást, harmadik személy vagyonának védelmére. Itt kell megjegyezni, hogy akár üzletpolitikailag, akár polgárjogilag átgondolandó az a megoldás, miszerint a Megbízó a biztonsági tanácsadóval lép szerződésbe, aki teljes egészében, mint jogi személy lebonyolítja a vagyonvédelmi rendszer megtervezését, kiépítését, beüzemelését, üzemeléssel kapcsolatos oktatást, karbantartást, elkövetési módok nyomon követését, rendszermódosítással kapcsolatos biztonsági tanácsadást.

6. KIVITELEZÉSI SZAKASZ

A kivitelezési szakaszban a biztonsági tanácsadó nyomon követi a kivitelezés megvalósulását, egészen az átadásig. Felügyel, koordinál, ellenőriz, jóváhagy, átértékel a következők szerint:

- Ellenőrzi a kivitelezésben résztvevők valódiságát, szükséges igazolványok meglétét,
- Ellenőrzi a kivitelezés tervszerinti megvalósulását, illetve eltérés esetén annak indokoltságát és a tervdokumentációban történő rögzítését
 - a kivitelezés szakszerűségét,
 - a rendszerprogramozás menetét,
 - a belépési és hozzáférési kódok kezelését, változtatását.
 - a beépíteni kívánt eszközök anyagok megfelelőségét,
 - a beépítés technológiáját,
 - vagyonvédelmi rendszerek egymásra épülését, azok szinergiáját.
- Koordinálja a menetközben felmerülő kérdések, kérések megoldását, rendszerbe építést.

Természetesen itt kell végrehajtani a mechanikai eszközök telepítését is. Ezek kiválasztása szintén nagyon fontos, hiszen ár, minőség, megbízhatóság, kezelési komfort elvárások e vagyonvédelmi eszközöktől is.

A távfelügyeleti rendszert üzemeltetők megkeresése és ezekkel történő szerződés előkészítése is ezen időszak feladata. Ráadásul célszerű, és bizonyos értékhatár felett, vagy/és kiemelt kockázati tényezők esetén szinte kötelező is legalább két távfelügyeleti vállalkozással szerződni, a biztos és minél pontosabb, illetve gyorsabb kiérkezés érdekében.

7. ÁTADÁSI SZAKASZ

Az átadási szakaszban a biztonsági tanácsadó aktív szerepet lát el. A kivitelező cégek megbízottjaival közösen adják át a kiépített biztonságtechnikai rendszereket a tulajdonosnak. Az átadás-átvétel tárgyát és lényeges elemeit rögzítik egy átadás-átvételi jegyzőkönyvben. Kiemelt figyelmet kell szentelni az elektronikai védelmi rendszer kezelésének ismeretére, és a hozzáférési kódok változtatására és kezelésére. Az átadási szakaszban a biztonsági tanácsadó átadja a megrendelőnek az egyéb megrendelt dokumentációkat.

8. A SÉRTETT JOGAI A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

- az elkövető büntetőjogi felelősségre vonásának kérdésében döntsön;
- polgári jogi igényének biztosítására – kárának megtérítése céljából – indítványozza az elkövető vagyonának vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vételét;
- megalapozott bejelentést tegyen olyan kizárási (elfogultsági) okról, amely a büntetőügyekben eljáró hatóság vezetőjére, tagjára továbbá a szakértőre, a szaktanácsadóra, a tolmácsra, a jegyzőkönyvvezetőre és a gyorsíróra vonatkozik;
- előterjesszen igazolási kérelmet, határidő vagy határnap hibáján kívüli elmulasztása esetén;
- megtekintse az őt érintő iratokat a nyomozás befejezését követően;
- kapjon nem hiteles, illetve külön kérelemre hiteles másolatokat a bűnügy irataiból;
- a büntetőeljárás tartalma alatt, illetve a büntetőeljárás befejezését követően bizonyos esetekben személyi védelemre jogosult a sértett és a képviselője is, melynek feltételeit a Kormány 34/1999. (II. 26.) számú rendelete határozza meg.
- jelen legyen a nyomozás során a szemlénél, a helyszínelésnél, a bizonyítási kísérletnél, a felismerésre bemutatásnál, a szakértő meghallgatásánál, továbbá az első és másodfokú bírósági eljárásban bármely eljárási cselekménynél, kivétel a vádlott kihallgatása akkor, ha a sértett egyben tanú is.
- indítványokat és észrevételeket tegyen az eljárás minden szakaszában, így a költségek előlegezése mellett az eljárási cselekmények gyorsírással, hangfelvevővel, vagy egyéb berendezéssel történő rögzítésére.
- kezdeményezze a bírósági tárgyalás előtt az ügy áttételét, egyesítését, elkülönítését, megjelölhet olyan körülményt, amely a tárgyalást akadályozhatja, illetve annak megkezdése előtt célszerű figyelembe venni.
- kezdeményezze továbbá kérdések feltételét is a tárgyaláson kihallgatott vádlotthoz, szakértőhöz, tanúhoz.
- Az elsőfokú bírósági tárgyaláson az ügyészi vádbeszéd – a másodfokú tárgyaláson pedig a fellebbező perbeszéde – után felszólaljon és nyilatkozzon a vádlott bűnösségéről.
- igényelje a tanúként megjelenésével felmerült költségeinek – jogszabályban megállapított mértékű – megtérítését;
- kérje magánvádlóként fellépése esetén az ügyben felmerült készkiadásai (útiköltsége, ellátási költsége és a szállás költsége) megfizetését;
- kártalanítást igényeljen – külön jogszabály szerint – a szakértői vizsgálattal vagy más eljárási cselekménnyel okozott károkért. hatóságoktól
- felvilágosítást kérjen büntetőeljárásbeli jogairól és kötelességeiről; a törvényben meghatározott esetekben
- közreműködjön a bizonyításban; jogorvoslattal (panasszal) forduljon a nyomozó hatósághoz, illetve az ügyészséghez a jogait vagy érdekeit sértő hatósági határozatok, intézkedések, illetve az intézkedések elmulasztása miatt;

- anyanyelvét használja mind szóban, mind írásban;
- a nyilvánosság kizárását kérje – erkölcsi okból – a bírósági tárgyalásról, illetőleg annak egy részéről.²

9. A SÉRTETT KÖTELESSÉGEI A BÜNTETŐ ELJÁRÁSBAN

- bocsássa a hatóság rendelkezésére a feljelentés kiegészítése céljából kért okiratokat, adatokat és adja meg a szükséges felvilágosításokat;
- vesse alá magát a szemlének a bizonyítandó tény felderítése vagy megállapítása céljából, biztosítsa a helyszín megtekintését, illetve megfigyelését, bocsássa az illetékes bűnüldöző szerv rendelkezésére a birtokában lévő tárgyakat, vagy gondoskodjon azok megőrzéséről;
- tartózkodjon – a nyomozó hatóság rendelkezése alapján – a szükség szerint a nyomozás helyszínén és segítse elő eredményes teljesítését
- jelenjen meg a kihallgatásra, illetve szakértői vizsgálatra alkalmas állapotban a hatóság idézésére a megjelölt helyen és időben.
- ne távozzon el engedély nélkül tanúként kihallgatásakor, a bizonyítási kísérletkor, a felismerésre bemutatásakor, a szembesítéskor és a legjobb tudomása szerint tegyen valamást; · segítse elő (például adatszolgáltatással) a szakértői véleményadást, továbbá vesse magát alá és tűrje, hogy a szakértő elvégezze a szükséges – műtétnek nem minősülő – vizsgálatot;
- gyakorolja úgy jogait és tanúsítson olyan magatartást, hogy az eljárás rendjét ne zavarja, indokolatlanul ne akadályozza, ne hátráltassa.
- bűncselekmény folytán sérelmére keletkezett kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében az adott helyzetben elvárható módon járjon el. Ez nemcsak a vagyoni kárt eredményező, hanem a testi sérüléssel együtt járó bűncselekményeknél is elvárt. Ezért a gyógyulása érdekében igénybe kell vennie – súlyos, különösen életveszéllyel járó műtéti beavatkozás kivételével – a rendelkezésre álló megfelelő gyógykezelést.³

10. VAGYONVÉDELMI RENDSZER ÁTADÁSÁT KÖVETŐ FELADATOK

Az átadási szakasszal csak egy fejezete zárult le a biztonsági tanácsadó és a megbízó közti jogviszonynak. A tanácsadói munka, szerződés szerint tovább folytatódik, illetve tovább folytatódhat. Amennyiben az egész eljárás alatt a biztonsági tanácsadó jól végezte feladatát, és a Megbízó meg van elégedve, kialakulhatott, sőt, ki kellett alakulnia egy jó bizalmi tőkének. Ez a bizalmi tőke azon alapszik, hogy a Megbízó – jó esetben – teljes egészében felfedte családjának anyagi helyzetét, családtagjainak valós fenyegetettségét, a család védelmét ellátó vagyongvédelmi rendszer ismeretét. Azon túl, hogy a Megbízó tovább ajánlja a biztonsági megbízottat ismerőseinek, családjának, üzleti partnereinek, további feladatok is várnak még a biztonsági tanácsadóra. A teljesség igénye nélkül, ezek a következők lehetnek:

- rendkívüli esetben pénz vagy más nagyobb értékű cikk szállítása, kísérése
- vészhelyzetben valamelyik családtag védelme, kísérése,
- újabb rendszerek, eszközök telepítésére való felkérés,
- intelligens épület kialakítása,
- stb.

A lehetőségek száma nem kevés, ez akár a vagyongvédelmen is túlmutathat.

² http://www.police.hu/megelozes/bunmegelozes/aldozatvedelem/sertett_jogai.html

³ http://www.police.hu/megelozes/bunmegelozes/aldozatvedelem/sert_kotelezett.html

A lehetőségeken túl, kötelessége is van a biztonsági tanácsadónak a projekt befejeztével. Minimum figyelemmel kell kísérni a rendszerek üzembiztonságát, üzemeltetését, szinergiáját. Ezek pedig csak az átadást követően derülnek ki. Ebben az időszakban van lehetőség a finomhangolásra, a paraméterek pontosítására, a használat ésszerűsítésére.

Figyelni kell a technika fejlődését. A rendszerek nagyon hamar elavul, körülbelül 2-3 évenként érdemes az egész rendszert átgondolni, és az elavult elemeket cserélni.

Figyelni kell a Megbízó közvetlen környezetében a bűnözési statisztikákat. Amennyiben megszorodik a vagyonelleni bűncselekmények száma, akkor a család magatartási szabályait az önvédelem érdekében gyorsan át kell gondolni, át kell dolgozni. A bűnelkövetési technikák változásával, fejlődésével a behatolásvédelmi rendszer egészét kell átértelmezni, a hangsúlyt esetleg áttenni más vagyonvédelmi rendszerre.

Cél az, hogy a Megbízó mindig biztonságban érezze magát. Tudja, hogy veszélyérzet esetén van kihez fordulni, van kire támaszkodni.